

Sajtóközlemény: 2023. december 4.

PRÁGA MEDIA POINT 23: Mi működik?

Fenntartható médiarendszer az életképes demokrácia érdekében

2023. december 1-jén került megrendezésre Prágában, a Cseh Köztársaságban

A nyolcadik alkalommal megrendezésre kerülő interdiszciplináris konferencia, a Prague Media Point több mint 120 újságíró, tudóst, médiszakembert és diákot vonzott, akik megvitatták, hogyan lehetne megerősíteni a jelenlegi médiarendszer fenntarthatóságát, különösen Európában. A legfőbb témák a mediaszabályozás változó keretei, az oknyomozó újságírás és a tényellenőrzés, valamint az újságírók és a média határokon átnyúló együttműködése voltak.

A konferenciát **Maja Sever**, az Európai Újságíró Szövetség elnöke nyitotta meg rövid beszédével, aki együttműködésre szólította fel az újságírókat, a kormányokat pedig arra, hogy biztosítsanak maximális védelmet mind egyéni, mind kollektív szinten. "Az újságírás a demokratikus értékek és a szabadság védelme, de ez egyre nehezebb, mivel a nyomás egyre erősebb és minden oldalról érkezik" -nyilatkozta.

Ez a nyitó beszéd egyben bevezető volt a média szabályozásáról szóló első témához. A vita nagy része az európai mediaszabadságról szóló európai törvényre (EMFA) összpontosított. A résztvevők dicsérték az Európai Bizottság ambiciózus megközelítését, de a legnagyobb kihívást abban látták, hogy valamennyi európai országból hiányzik a tényleges és hatékony végrehajtás. Különös hangsúlyt kapott az is, hogy nem magukat a médiumokat, hanem inkább azt a környezetet kell szabályozni, amelyben működnek. **Theresa Josephine Seipp**, az Amszterdami Egyetem kutatója azt is hangsúlyozta, hogy a mediaszabályozásnak kéz a kézben kell járnia más területek - például a digitális szolgáltatások, a mesterséges intelligencia és a nagy technológiai lobbik - megfelelő szabályozásával. **Tadeusz Kowalski**, a lengyelországi Műsorszolgáltatási Tanács tagja és **Lucie Sýkorová**, az Európai Sajtó- és Médiaszabadság Központ munkatársa rámutattak arra, hogy az EMFA-nak jobban figyelembe kell vennie az európai országok közötti különbségeket, különösen a közszolgálati média esetében. A hasonló szellemben zajló, az EBESZ mediaszabadsággal foglalkozó képviselője által szervezett vita során az egészséges, demokratikus és szabad európai online teret biztosító szabályozási keret létrehozásának különböző lehetőségeit vitatták meg.

A konferencia másik tematikus fókuszában továbbra is az oknyomozó újságírás és a tényellenőrzés állt, különösen a visegrádi és a nyugat-balkáni országokban. Három panelbeszélgetés foglalkozott a dezinformáció hatásával ezekben az országokban és az ellene való küzdelemmel. Ezenfelül példákat mutatott be a határokon átnyúló, inspiráló nyomozásokra és az oknyomozó szervezetek fenntartható finanszírozásának megtalálására. A panelbeszélgetés résztvevői egyetértettek **Lutfi Dervishivel**, egy albániai oknyomozó újságíró-oktatóval, aki megjegyezte, hogy figyelembe kell venni a hírfogyasztók generációs megosztottságát: "Mindenki sebezhető - a fiatalok számára a közösségi média a fő információforrás - ott jelenik meg leggyakrabban a félretájékoztató. Az idősebb generáció számára a televízió - és ott van a propaganda". Ehhez kapcsolódik **Tomáš Madleňák**, a Ján Kuciak Nyomozóközpont munkatársának ajánlása kollégáinak, hogy "ne mutogassanak ujjal a bulvársajtóban

dolgozó kollégáikra", és sürgette őket, hogy működjenek együtt velük, mert "nekik van lehetőségük arra, hogy a nyomozásukat a választók számára hozzáférhetővé tegyék".

Erdelyi Péter, a Fenntartható Médiaközpont és a 444.hu munkatársa hozzátette: "Ha csak reklámokból akarnak fenntartható finanszírozást szerezni, akkor olyan elérhetőségre van szükségük, amivel a legtöbb oknyomozó médium nem rendelkezik. Ha biztos lábakon akarunk állni, elengedhetetlen, hogy a közhasznú munkától függetlenül létrehozzunk egy fizetési kaput". Szerinte ezzel megkerülhető a finanszírozásnak a médiatartalom függetlenségét potenciálisan veszélyeztető hatása is. Végül egy kétórás workshopra került sor a digitális biztonságról az oknyomozásban vagy más okból érzékeny újságírásban **Aleksa Tešić**, a szerbiai BIRN munkatársa vezetésével.

Ezen kívül két tevékenységre is sor került a Cseh-Német Jövő Alap támogatásával és a Deutsche Welle (DW) együttműködésével. Első körben két határon átnyúló projektet mutattak be: a JÁDU-t, egy cseh-szlovák-német online magazint, amely kisebb és inkább közösségorientált cikkeket közöl, valamint az ENTR nevű páneurópai együttműködési projektet, amely a közösségi médiában megjelenő ifjúsági tartalmakra összpontosít. **Patrick Leusch**, a DW európai ügyekért felelős vezetője megjegyezte, hogy míg "a valóban európai szemléletű tartalmak létrehozása rendkívül költséges" - és ezért szinte lehetetlen valamilyen állami finanszírozás nélkül -, a határokon átnyúló munkában segít, hogy "ragaszkodjunk kell a platform egységes nyelvéhez". Ezen kívül **Lukas Hansen**, az ENTR szerkesztőségi vezetője egy gyors tervezési sprintet is vezetett, amely bemutatta az ENTR-nél alkalmazott innovatív megközelítési módszert, amely a tartalom létrehozását a közönség bevonásával valósítja meg.

A tudományos és projektbemutatók sorában olyan esetek szerepeltek, mint a Reporter magazin átállása a nyomtatottról a digitálisra (**Martina Klárová, Robert Čáseňský**), a közösségi média, például a Twitch használatának elemzése a francia elnökválasztás televíziós vitái során (**Nina Barbaroux-Pagonis**), tanulmány a minőségi újságírás előmozdításáról az arab nyelvű országokban (**Elsayed Bekhit Darwish**), valamint a Covid 19 vírusról szóló alternatív információk közösségi médiában való megosztásának lehetséges altruista indítékainak elemzése (**Thomas Wold**).

A **Prague Media Point** egy évente megrendezésre kerülő nemzetközi konferencia, amely a folyamatosan változó médiakörnyezet szakmai, politikai, gazdasági és társadalmi kontextusban történő megvitatásának szenteli magát. Célja, hogy vezető tudósokat, újságírókat, médiavezetőket és más szakértőket hozzon össze, hogy tapasztalatot cseréljenek, új kapcsolatokat alakítsanak ki, és megvitassák a hagyományos és az új média előtt álló kihívásokat. A témák nemzetközi kontextusban kerülnek bemutatásra.

A Prague Media Point rendezvényt a **KEYNOTE**, vagyis az olyan konferenciákra és rendezvényekre szakosodott szervezet hozza létre, amelyek inspiráló és nemzetközi találkozókhöz vezetnek, új ötleteket hoznak és egyedülálló kapcsolatépítést tesznek lehetővé.

A projektet a Cseh Köztársaság, Magyarország, Lengyelország és Szlovákia kormányai társ finanszírozzák a Nemzetközi Visegrádi Alapon keresztül. További pénzügyi támogatást nyújtott a Cseh-Német Jövő Alap, a Prágai Civil Társadalmi Központ, Svédország prágai nagykövetsége és az EBESZ médiaszabadsággal foglalkozó képviselője.